

TZITZIT

THE MITZVA OF TZITZIT

במדבר טו:לז-מ ויאמר ה' אל-משה לאמר: דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על-כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על-ציצת הכנף פתיל תכלת: והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את-כל-מצות ה' ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר-אתם זנים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את-כל-מצותי והייתם קדשים לאלהיכם:

Bemidbar 15 And God spoke to Moshe, saying: Speak to the children of Israel (*benei Yisrael*), and say to them to make themselves fringes on the corners of their garments throughout their generations, and to put on the fringe of each corner a thread of blue (*techelet*). And it will be for you for a fringe, that you will see it and remember all God's commandments, and do them; and not go about after your heart and your eyes, after which you go astray; So that you will remember and do all My commandments, and be holy to your God.

דברים כב:יב גדלים תעשה-לך על-ארבע כנפות כסותך אשר תכסה-בה:

Devarim 22:12 Twisted cords you shall make on the four corners of your covering, with which you cover yourself (*asher techaseh bah*).

מנחות מג: "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה'" שקולה מצוה זו כנגד כל המצות כולן.

Menachot 43b "And you will see them and you will remember all of God's commandments" – This mitzva is considered as weighty as all of the *mitzvot* together.

רש"י מנחות מג: ד"ה שקולה דציצית בגימטריא ת"ר וה' קשרים וח' חוטין הרי תרי"ג:

Rashi Menachot 43b s.v. Shekula... For *tzitzit* in *gematriya* is 600 [90+10+90+10+400] and 5 knots and 8 strings make 613.

מנחות מג: היה ר' מאיר אומר מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין? מפני שהתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע לכסא הכבוד

Menachot 43b Rabbi Meir would say: How is *techelet* different from all other colors? Because *techelet* resembles the sea, and the sea resembles the sky, and the sky [resembles] the throne of Honor.

מנחות מג: רשב"י אומר: כל הזריז במצוה זו זוכה ומקבל פני שכינה.

Menachot 43b Rashbi says: Whoever is zealous with this mitzva merits to receive the face of the *Shechina*.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות ציצית סימן י מצנפת, פטורה... כיון שעיקרה לכסות הראש, דכסותך (דברים כב:יב) אמר רחמנא, ולא כסות הראש.

Shulchan Aruch OC 10 A turban is exempt ... since its primary purpose is to cover the head, for God said "your covering" (*Devarim 22:12*) and not a head-covering.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות ציצית סימן כד סעיף א אם אין אדם לובש טלית בת ארבע כנפות, אינו חייב בציצית. וטוב ונכון להיות כל אדם זהיר ללבוש טלית קטן כל היום, כדי שיזכור המצוה בכל רגע.

Shulchan Aruch OC 24:1 If a man does not wear a *tallit* [a garment] with four corners, he is not obligated in *tzitzit*. It is good and correct for every person to be careful to wear a *tallit katan* every day, in order that he remember the mitzva at every moment.

מנחות מא. נהי דחייביה רחמנא כי מיכסי טלית דבת חיובא. כי מיכסי טלית דלאו בת חיובא היא, מי חייביה רחמנא? אלא הכי קאמר ליה טצדקי למיפטר נפשך מציצית.

Menachot 41a Given that the Torah obligates him when he is covered in a *tallit* that is subject to the obligation. When he is covered in a *tallit* that is not subject to the obligation, did the Torah obligate him? Rather, thus said [an angel] to Rav Katina: [You are punished at a time of Divine anger for not wearing a four-cornered garment and thus] seeking out excuses to exempt yourself from *tzitzit*.

נימוקי יוסף הלכות קטנות (מנחות) – הלכות ציצית דף יא עמוד ב כי יש מן הראשונים ז"ל שאמרו כי אין מצות טלית מתקיימת אלא בעטיפת הראש

לכסות בו ראשו וגופו או רובו כדכתיב אשר תכסה בה ולדבריהם אין מצות ציצית באלו הטליתות הקטנים שנהגו ללבוש ברוב המלכיות ואין נראה כן ומה שהיו מברכין להתעטף זהו למצוה מן המובחר... אבל משורת הדין כל כסות של ד' כנפות חייבת בציצית ויוצא בו ממצות ציצית אף על פי שאין בו לא כיסוי ולא עטוף.

Nimukei Yosef Menachot, Tzitzit 11b For there are those among the early authorities who said that *mitzvat tallit* is only fulfilled through wrapping the head to cover his head and his body, or most of it, with it [the *tallit*]. As is written “That you cover with it.” According to them, *mitzvat tzitzit* is not fulfilled with the *tallit katan* that they are accustomed to wear in most kingdoms. It does not seem that it is so. That which they recited the *beracha* “to wrap” is because this is the ideal way to fulfil the mitzva...but according to the basic law, any garment with four corners is obligated in *tzitzit* and one discharges the obligation of *tzitzit* with it, even though it has neither coverage nor wrapping.

EXEMPTION

שולחן ערוך אורח חיים הלכות ציצית סימן יד:א ציצית שעשאן א"י [אינו יהודי] פסול, דכתיב: דבר אל בני ישראל (במדבר טו, לח) לאפוקי א"י [אינו יהודי], והאשה כשרה לעשותן.

Shulchan Aruch OC 14:1 *Tzitzit* that a non-Jew made are not valid, as it is written “Speak to the children of Israel” (*Bemidbar 15:38*) to exclude the non-Jew. But a woman is fit to make them.

מגן אברהם סימן יד ס"ק ב כשרה – צ"ע [צריך עיון] דהא בכל דוכתי דרשי' [דרשינן] בני ישראל ולא בנות ישראל

Magen Avraham 14:2 [A woman] is fit- This requires study because in every place we expound “*benei Yisrael*,” and not “*benot Yisrael*.”

ספרי במדבר קטו ויאמר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית, אף הנשים במשמע. רבי שמעון פוטר את הנשים מן הציצית מפי שמצות עשה שהזמן גרמה נשים פטורות שזה הכלל אמר ר' שמעון כל מצות עשה שהזמן גרמה נהגת באנשים ואינה נהגת בנשים בכשרים ולא

בפסולים. ר' יהודה בן בבא אומר בייחוד בטלו חכמים את הרדיד של אשה מן הציצית ולא חייבו בטלית אלא מפני שפעמים שבעלה מתכסה בה.

Sifrei Bemidbar 115 “God spoke to Moshe, saying speak to the children of Israel (*benei Yisrael*), and say to them to make themselves *tzitzit*.” Even women are included in the meaning [of the verse]. Rabbi Shimon exempts women from *tzitzit* because women are exempt from positive time-bound commandments. For this is the rule: Rabbi Shimon said, every positive time-bound commandment applies to men and not to women, to the fit and not to the unfit. Rabbi Yehuda ben Bava says the sages specifically exempted a woman’s veil from *tzitzit* and they only obligated the shawl, because sometimes her husband covers himself with it.

תוספתא קידושין א:י איזו היא מצות עשה שלא הזמן גרמא? כגון אבידה ושלוח הקן מעקה וציצית. ר' שמעון פוטר את הנשים מן הציצית, מפני שהיא מצות עשה שהזמן גרמא.

Tosefta Kiddushin 1:10 What is a positive mitzva that is not time-bound? Like [returning] a lost object, and sending away [the mother bird from] the nest, a fence [around a roof], and *tzitzit*. Rabbi Shimon exempts women from *tzitzit* because it is a positive time-bound commandment.

מנחות מג. ת"ר [תנו רבנן]: הכל חייבין בציצית, כהנים ליום וישראלים גרים נשים ועבדים. ר"ש [רבי שמעון] פוטר בנשים, מפני שמצות עשה שהזמן גרמא הוא, וכל מצות עשה שהזמן גרמא, נשים פטורות... בנשים מאי טעמא דר"ש [דרבי שמעון]? דתניא: וראיתם אותו, פרט לכסות לילה.

Menachot 43a Our rabbis taught: everyone is obligated in *tzitzit*, kohanim, levites, and Israelites, converts, women, and bondsmen. Rabbi Shimon exempts women, because it is a positive time-bound commandment, and women are exempt from all positive time-bound commandments...

משנה תורה, הלכות ציצית ג:ז שחובת הציצית ביום ולא בלילה שנאמר וראיתם אותו בשעת ראייה.

Mishneh Torah, Laws of Tzitzit 3:7 For the obligation of *tzitzit* is in the day and not at night, as it is said, “And you shall see it” —at a time of seeing.

מנחות מג. רב יהודה רמי תכילתא לפרזומא דאינשי ביתיה... מדרמי קסבר מצות עשה שלא הזמן גרמא הוא

Menachot 43a Rav Yehuda attached *techelet* to his wife's apron... [We derive] from his attaching them that he considers *tzitzit* a positive commandment that is not time-bound.

סוכה יא. דרב עמרם חסידא רמא תכלתא לפרזומא דאינשי ביתיה.

Sukka 11a Rav Amram Chasida attached *techelet* to his wife's apron.

רש"י סוכה יא. ד"ה לפרזומא דאינשי ביתיה. לטלית אשתו דקסבר לילה זמן ציצית הוא וראיתם אותו (במדבר טו) פרט לכסות סומא אבל כסות לילה חייב והויא מצות עשה שלא הזמן גרמא ונשים חייבות:

Rashi Sukka 11a s.v. To his wife's apron To the shawl of his wife, for he considered night a time for *tzitzit*. "And you shall see it" excludes the clothing of a blind person, but night clothing is obligated. [In his view,] it is a positive non-time-bound mitzva and women are obligated.

ר"ן על הרי"ף קידושין יד: ודאמרינן התם ובפ"ק [ובפרק קמא] דסוכה (דף יא.) דמר עמרם חסידא רמא תכלתא לפרזומא דאינשי ביתיה משום מדת חסידות בעלמא הוא דעבד הכי והיינו דאיהו בלחוד רמא ורבנן אחריני לא.

Ran on the Rif, Kiddushin 14b That which we say there and in the first chapter of *Sukka*, that Master Amram Chasida attached *techelet* to his wife's apron, it is only out of piety that he acted thus. Only he [Rav Amram] attached them, and others of our sages did not.

שולחן ערוך או"ח סימן יז, סעיף ב נשים ועבדים פטורים מפני שהיא מצות עשה שהזמן גרמא:

Shulchan Aruch OC 17:2 Women and bondsmen are exempt because it is a positive time-bound commandment.

תוספות קידושין לד. ד"ה ותפילין: ואומר ר"י [רב יצחק] כיון שחיובו תלי במה שהזמן גרם לבישתה ביום, יש לה ליחשב זמן גרמא שזמן לבישתה גורם החיוב:

Tosafot Kiddushin 34a, s.v. Utfillin Ri says that since its obligation depends on [the clothing being] something that time governs as being worn in the

day, it should be considered time-bound, because the time of its wearing causes the obligation.

VOLUNTARY PERFORMANCE

משנה תורה, הלכות ציצית ג:ט ונשים ועבדים שרצו להתעטף בציצית מתעטפין בלא ברכה וכן שאר כל מצוות עשה שהנשים פטורות מהן אם רצו לעשות אותה בלא ברכה אין ממחין בידן.

Mishneh Torah, Hilchot Tzitzit, 3:9 And women and bondsmen who want to wrap themselves in *tzitzit* may wrap themselves without a blessing. And so too all other positive time-bound commandments from which women are exempt. If they want to perform it without a blessing, we do not protest [that act].

רמ"א או"ח יז:ב הגה: ומכל מקום אם רוצים לעטפו ולברך עליו הרשות בידן כמו בשאר מצוות עשה שהזמן גרמא...

Rema OC 17:2 Gloss: And in any case, if they want to wrap it and recite a *beracha* on it, they may do so, as with other positive time-bound commandments...

MEN'S GARB: KELI GEVER

דברים כב:ה לא יהיה כלי גבר על אשה, ולא ילבש גבר שמלת אשה, כי תועבת ה' אלקיך כל עשה אלה

Devarim 22 5 A man's article shall not be on a woman, neither shall a man wear a woman's garment; for whoever does these things is an abomination to the Lord your God.

תרגום ירושלמי דברים כב:ה לא יהיה גולין דציצית ותפילין דהינון תקוני גבר על איתא:

Targum Yerushalmi Devarim 22:5 There shall not be a cloak of *tzitzit* and *tefillin*, which are men's articles, on a woman.

לבוש יז:ב כיון דלא חייבה התורה אלא שמלת איש, האיך תתחייב האשה עצמה בדבר שיש בו נדנוד עבירה דהיינו שמלת גבר.

Levush 17:2 Since the Torah only obligated [*tzitzit*] for male attire, how can a woman obligate herself in a matter that contains a bit of transgression, namely, male attire?

בן איש חי שנה ראשונה פרשת לך לך סעיף יג ועוד יש חשש נמי משום לא תלבש אשה כלי גבר.... ובספר הכוונות מפורש טעם פרטי במצוה זו ע"פ [על פי] הסוד דלא שייכה מצוה זו בנשים:

Ben Ish Chai First year, Lech Lecha 13 Further there is also a concern because a woman should not wear a man's article...In [Arizal's] *Sefer Ha-kavanot* the rationale of the details of this mitzva is explained according to *sod [kabbala]*, that this mitzva does not apply to women.

רב זלמן נחמיה גולדברג, "תפילת נשים בפרהסיה (תגובה)", תחומין 18, 120-121 פתילי הציצית עצמם יש מקום לאסרם לאשה משום לא יהיה כלי גבר. אמנם אין זה איסור ברור, אבל טלית- פשוט שאסור.

Rav Zalman Nechemya Goldberg, 'Women's Prayer in Public' There is room to prohibit *tzitzit* strings themselves to a woman on account of "a man's article shall not be [on a woman]"... Albeit this is not a clear-cut prohibition, but a *tallit* is clearly prohibited.

אגרות משה או"ח ד:מט גם על ציצית שייך לאשה שתרצה ללבוש בגד שיהיה בצורה אחרת מבגדי אנשים אבל יהיה בד' כנפות ולהטיל בו ציצית ולקיים מצוה זו....

Iggerot Moshe OC 4:49 Even concerning *tzitzit*, [voluntary mitzva fulfillment] applies to a woman who is willing to wear a garment that is different in form from men's clothing but has four corners, and to put *tzitzit* on it and fulfill this mitzva...

בית חדש יו"ד קפב... יש היתר בשני דברים. האחד שאין איסור אפילו בדבר שהוא נוי וקישוט אלא אם כן באשה הלובשת בגדי איש להתדמות לאיש... אבל אם לובשים כדי להגן מפני החמה בימות החמה ובימות הגשמים מפני הגשמים, אין שם איסור.... והשני, דאף להתדמות אין איסור אלא בדברים שהם עשויין לבני ולקישוט...

Bayit Chadash YD 182...It may be permitted in two ways. One is that there is no prohibition even in an item that is for beautification and decoration unless the woman wears men's clothing to resemble a man...but if they wear [it] in order to protect against the sun in the sunny season and rain in the rainy season, there is no prohibition at all...The second, that even to resemble [men] is prohibited only for items that are made for beautification and decoration.

שו"ת שרידי אש חלק ב סימן מא שמכיון שמתכוונת לשם מצוה, אין כאן איסור לא ילבש.

Rav Yechi'el Ya'akov Weinberg, Responsa Seridei Eish II:41 Since her intention is for the sake of the mitzva, there is no prohibition here of not wearing [a man's garb].

שו"ת בני בני חלק ב סימן ג': אם אין הכוונה אלא למצווה יש לדמותה ללובשת בגד איש שלא למטרת מלבוש אלא להציל מפני החמה ומפני הגשמים שמתרת לדעת הב"ח והט"ז והש"ך

Rav Yehuda H. Henkin, Responsa Benei Banim II:3 If her intention is solely for the purpose of fulfilling the mitzva, one should compare her to one who wears a man's garment not for clothing purposes but to protect against the sun and rain, which is permitted according to the views of the Bach, Taz and Shach [major commentaries on halachic codes].

ב"ח יורה דעה סימן קפב דאף מה שעושה משום שמחת מצוה אינו דומה לעושה כדי לינצל מן הצער וכן בדין דלינצל מצער אי אפשר בענין אחר...

Bach YD 182 Even what he does out of the joy of mitzvah is not similar to acting in order to save oneself from sorrow and so too in the law of saving oneself from sorrow, there is no other option...

הרב זלמן נחמיה גולדברג, "תפילת נשים בפרהסיא (תגובה)" לענ"ד [לפי עניות דעתי] פשוט הדבר לאיסור משום "לא יהיה כלי גבר על אשה." אין לך כלי גבר יותר מטלית שמיוחד לגברים להתפלל... נראה שבנידון דידן אין ספק שנשים הללו מטרתן להתדמות לאיש...

Rav Zalman Nechemya Goldberg, 'Women's Prayer in Public (Response)' In my humble opinion it is clearly prohibited because of "a man's article shall not be on a woman." There is no article more male than a tallit designated for men's prayer... it seems that in the matter under discussion there is no doubt that these women seek to resemble men.

שו"ת בני בני חלק ב סימן ג': לדעתי יכולה ללבוש ציצית בצנעא או מתחת לבגדיך כדי שלא יחשדו בך בכוונה להידמות לאנשים.

Rav Yehuda H. Henkin, Responsa Benei Banim II:3 In my opinion, you may wear tzitzit in private or under your clothing in order that others not suspect you of intent to resemble men.

שו"ת מנחת יצחק חלק ב סימן קח אף בזמן שאינם שם אנשים, אלא היא בעצמה בביתה, מ"מ [מכל מקום] עוברת על הלאו דלא יהי' כלי גבר, דאף דאין רואה, מ"מ [מכל מקום] האיסור במקומו... בודאי אסור מדרבנן עכ"פ [על כל פנים], אף אם לבשה בצנעה

Rav Yitzchak Weiss, Responsa Minchat Yitzchak II:108 Even at a time when men are not present, but she is by herself in her home, she still transgresses the prohibition of "There shall not be a men's article," for even if no one sees, the prohibition still remains in place.... Certainly it is at least prohibited on a rabbinic level, even if she wore [trousers] in private.